

Från skolan i Ersnäs till Luleås nationalscener, den resan gör man inte om man inte kan leverera en fullödig revy och det gör Ersnäs amatörteater igen

och det för 26:e gången. Här i form av en sketch om den aktuella finanskrisen i grekisk skepnad.

Valborgsmässoafton firas som vanligt den 30 april med Majbrasan vid infarten till byn från E 4-an. Grilleldarna tänds kl. 18.30 och stora brasan kl.

20.00. Ersnäs IF bjuder på braskorv. Lotterier och fikaförsäljning.

Ersnäs IF hälsar alla välkomna!

För fjortonde året dukade Kristina Holmberg med personal upp julbordet på Ralph Lundstengården.

I juletid lever den gamla Iggården upp. Det sjuder av liv. Människorna flockas runt det läckra julbordet med dess betoning på fisk i många varianter. Den gamle ägaren, Egon Johansson, gläder sig i sin grav åt att huset blivit en samlingsplats för besökande från när och fjärran.

Och Ralph Lundsten, som växte upp här, kan förnöjt konstatera att den miljö, som påverkat honom i hans skapande, lever vidare.

KOMMANDE EVENEMANG

EIF klubbmästerskap på skidor vid Gläntan

Lördag 10 mars. Anmälan från kl. 11 och första start kl. 12. Fika säljs och korvgrillning.

Pubkväll i Ankaret

Lördag 10 mars kl. 21.00.
Ersnäs IF (datum rättat)

Nederluleåstafetten

Lördagen den 17 mars i Antnäs. Gemensam start för samtliga lag sker kl. 10.00, upprop kl. 09.50.

Paltmiddag i april

Inbjudan kommer senare via www.ersnas.se och postlådan.
Ersnäs hembygdsförening.

Majbrasa vid E 4

Måndag 30 april. *Ersnäs IF*

Föreningarnas årsmöten

ANEA (vänortssamarbetet)

Torsdag 16 februari kl. 19 hålls årsmöte i Ankaret, Ersnäs.

Ersnäs Samfällighet

Tisdag 21 februari kl. 19 på Ralph Lundstengården. Sedvanliga årsmötesförhandlingar. Välkomna.

Ersnäs Byaförening

Onsdag 22 februari kl. 19 i Ankaret, sedvanliga årsmötesförhandlingar samt fika. Alla välkomna.

Ersnäs Hembygdsförening

Måndag 27 februari kl. 19 i skolans matsal. Föreningen bjuder på fika och alla hälsas välkomna!

Ersnäs Idrottsförening

Torsdag 8 mars kl. 19 i Ankaret. EIF bjuder på fika. Alla medlemmar välkomna.

Så har vi gått in i ett nytt spännande år. Vad händer 2012? I världen, Sverige, Norrbotten, Luleå och Ersnäs. Ingen vet väl säkert men det finns de som påstår att det blir ett dramatiskt år ute i den stora världen. Som grädden på moset förutsäger Maya-kalendern att vi ska ta klivet till en högre medvetandenivå i år.

I Ersnäs blir det mycket som vanligt 2012 (om det går som planerat). Mid-sommarrandet, Ersnäsdagen, osv. Vi kommer också att se nya oplanerade och okända händelser inträffa. Mer om det allt eftersom idéer, förslag och influenser poppar upp.

Byggnaderna av Norrbottniabanan och E4-korsningen tillhör kategorin händelser som skall inträffa i framtiden. Ingen vet idag exakt när och vissa fruktar eller tror att det inte kommer att ske alls. Det vi vet är att den planfria korsningen är projekterad och att Luleå kommun kan vara beredd att låna ut pengar till trafikverket så att bygget kommer igång. Vi vet också att Trafikverket jobbar med projekteringen av Norrbottniabanan. Avsnittet som berör oss är mellan Rosvik och Gäddvik. Dom har skissat på olika alternativ (korridor). Det finns tre alternativ förbi Ersnäs. Trafikverket skickade ut ett förslag (kopia finns på hemsidan, www.ersnas.se) och efterlyste i höstas yttrande från berörda. Ersnäs Byaföreningen har skickat ett svar. En kopia av yttrandet finns tillgängligt på hemsidan. Det hela skedde med mycket kort varsel och vi fick inte möjlighet att diskutera frågan med berörda och er som är intresserade och bor i Ersnäs. Vårt yttrande kommer dock, i det här läget, inte att få något större inverkan på Trafikver-

Byaföreningen har ordet

kets beslut. Vi kommer också att få fler tillfällen att framföra våra synpunkter och vi kommer från Byaföreningens sida jobba med att arrangera möten och forum där vi får möjlighet att diskutera frågan både internt i byn och med kommun och Trafikverket.

Ersnäsdagen 2007 (fem år sedan) samlade byaföreningen in förslag från besökare och Ersnäsbor (se mer på hemsidan www.ersnas.se/forslag.htm). Det kom in 10 bra förslag. Många av förslagen berörde den estetiska utformningen av Ersnäs. Intressant! En del har vi jobbat med men några kräver större insatser av fler människor.

Birger Johansson
Ordförande i Byaföreningen

Jag hoppas att 2012 blir ett år där vi får se fler Ersnäsbor engagerade i

våra lokala föreningar. Särskilt intresserad är jag av att ni blir med i Byaföreningens verksamhet. Byn är väldigt utbredd geografiskt och det vore bra om vi kunde få med personer från alla "områden" i styrelsen. Efterlyser också representanter för företagare, jordbrukare, barnfamiljer och ungdomar. Kontakta mig (tel: 67123 eller birger@kickiobirger.se) eller Sven Persson (tel: 31180 eller persson@telia.com) om du är intresserad.

Ju fler vi är som engagerar oss ju lättare och roligare blir det och ju större möjlighet har vi att bli årets by. Det vore nåt!

Familjenytt

Födda

Sofia Olsson och Klas Lundqvist har fått en dotter. Hon föddes den 17 september och vägde 4290 gram och var 53 cm lång. Hon ska heta Olivia och har en mycket stolt storebror, Alex. De bor på Tranmyrvägen.

Gabriella Andersson och Johan Bäckström har fått en son som heter Liam. Han föddes den 5 november 2011 och vägde då 3775 gram och var 52 cm lång. Storasyter heter Emmy. De bor på Ostibyvägen.

Viktoria Bäckström och Anders Olsson har fått en flicka den 22 januari, hon vägde 4045 gram och var 52,5 cm lång. Storebror heter Charlie och de bor på Ersnäsvägen.

Mari och Lars Molin har fått en dotter som heter Tilde. Hon föddes 5 augusti 2011 och vägde 4540 gram och var 53 cm lång. Storebror heter Leo och de bor på Ersnäsvägen.

Avliden

Karin Lidman (f. Åström) * 1/8 1925 † 25/11 2011

En ros till Ersnäs IF!

En försenad ros till Ersnäs IF som i oktober bjöd alla barn i Ersnäs på en uppskattad barnteaterstund med "pantade pirater". Enligt den unga generationen var pjäsen jättejätterolig!

Tack till Ersnäs IF för ert engagemang i barnen!

Lista på Företag i Ersnäs

På www.ersnas.se finns en företagslista. Välj **Företag** i menyn till vänster. Vill ditt företag vara med i listan, kontakta krister@krivision.se eller tel 312 59. Samma gäller om ditt företag INTE ska vara med på listan.

Vart för kronan?

"Varje förlösad skattekrona är en stöld från folket." Det är inte Skattebetalarnas Förening eller någon annan skattesänkarfrämjare som formulerar dessa ord. Nej, det är Gustav Möller (s), socialminister under många år på 20- 30- och 40-talen och en framstående byggare av det välfärdssamhälle som vi idag lever i. Har ambitionerna sänkts och kan det i så fall bero på att vi nu för tiden har så mycket mer pengar att röra oss med?

Lärande

En indian satt och pratade med sitt barnbarn. Han berättade:

"I alla människor bor det två vargar som slåss. Den ena är ond. Det är ilska, fruktan, missunnsamhet, avundsjuka, sorg, arrogans, självömkan, lögn, överlägsenhet och egoism.

Den andra är god. Det är glädje, fred, kärlek, hopp, lugn, ödmjukhet, välvilja, empati, sanning och tillit".

"Vilken varg vinner?", frågade barnet.

"Den du matar", svarade den gamle mannen...

Året var 2011

Ersnäsbladet vill inte vara sämre än andra stora tidningsdrakar. Till ordningen hör att göra en genomgång av året som just är avslutat. För vår del ägnar vi oss dock inte åt de globala sammanhangen utan åt alla de små lokala sammanhang som tillsammans blir det globala. Alltså vad hände i Ersnäs under föregående år? I den följande listan tar vi inte med årligen återkommande evenemang (med ett undantag), kända av alla.

* Enligt noteringarna i Ersnäsbladet (motsvarande siffra för 2010 inom parentes) föddes i vår by sju barn (6) och elva familjer (11) flyttade till Ersnäs.

* Skolan tog initiativet till två arrangemang som säkerligen kommer att bli tradition. I mars arrangerades Lilla Vasaloppet med start och mål i Gläntan (skidstadion). I senare delen av maj vandrade ett stort antal elever Hemborgsleden i hela dess sträckning eller, då det gällde de mindre barnen, en del av den.

* Ersnäs kammade hem silvermedaljen i Nederluleåstafettens by-ätävling och Byaföreningen tillfördes 2.000 kronor. Hade kvinnorna (1 kvinna deltog 2011) varit lika flitiga i stafettspåren som männen (17 män) hade guld gått till Ersnäs. En ändring på denna mansdominans kommer att ske den 17 mars i år då guld ska erövas.

* På Ersnäsdagen den 9 juli utses Krister Öhman till "Årets Ersnäsare".

* Samma dag inviger Ulla Axhammar Torgets nya toalett med hjälp av Albin Lundström och Ebba Engström som håller i det blå-gula bandet.

* Den första veckan i augusti besöks Alvik, Antnäs och Ersnäs av 40 fransmän från vår vänort Novéant. Hälften av värdfamiljerna – sju stycken – finns i Ersnäs. Besöket blev en i alla avseenden stor succé.

* En ställning för företagens skyltar vid infarten till byns östra del byggs. Byaföreningen svarar för initiativ och genomförande.

* Väster om E 4 (Bäckronningen) fälls en björn den 12 september.

Gör slut med tv-soffan!

Julen är slut och många långa vardagsveckor har tagit vid. Är du uttråkad av dålig TV, känner dig ur form eller att det kliar i fingrarna finns det här i Ersnäs ett par förslag på fritidsaktiviteter under våren:

Varje måndag klockan 20.00-21.00 kan du träna dig svettig och stark på ett gympass som leds av Maria Engström nere i Ankaret i Ersnässkolan. Övningarna ger allsidig träning för hela din kropp till ett mycket förmånligt pris på 100 kronor termin. Gör av med dåligt samvete och kalorier och skaffa dig svällande muskler!

Om "blod, svett och tårar" inte är din passion utan du hellre vill skapa något med dina händer kan du komma till Ankaret på stickkafé. Vad gör man på ett stickkafé? Jo, du tar med dig en sticksöm eller något annat handarbete och går dit. En gång i månaden med start onsdagen den 18 januari klockan 18.30 träffas glada "stickare" för att handbeta tillsammans. Givetvis in-

går en fikapaus! Ta med dig något alster dit, eller titta bara in på en kopp kaffe. Datum för stickkaféerna kommer att finnas i Kalendern på www.ersnas.se

Kontaktperson är Nina Dahlbom: svartskatan@live.se

Ännu mindre TV-tittande!

Tisdagar: Föräldragruppen samlas hos varandra kl. 9-11 för lek och fika. Info: <http://groups.google.com/group/ErsnasFG>

Onsdagar: Skidträning för barn och vuxna. Gläntan kl 18.30.

Lördagar: Skidkul och skidträning för barnen vid Gläntan lördagar kl 10.00.

Vid frågor om skidträning, ring Björn S 070-370 39 71 eller Mats G 070-559 93 12

Ersnäs IF:s Supporterlotteri 2011

5 000:- lottnr. 236 Hjördis Johansson
2 500:- lottnr. 8 Ingemar Brännmark
1 500:- lottnr. 178 Jens Berg
1 000:- lottnr. 57 Daniel Nilsson
1 000:- lottnr. 258 Roger Jakobsson
500:- lottnr. 217 Rickard Smith
500:- lottnr. 47 Willy Eriksson
500:- lottnr. 297 Magnus Johansson
500:- lottnr. 142 Edvin o Anton Pettersson
500:- lottnr. 90 Tony Havo
500:- lottnr. 118 Lennart Nilsson
500:- lottnr. 164 Tomas Nyberg
P-kort lottnr. 133 Hardy Åström
P-kort lottnr. 220 Karin Fjällström
P-kort lottnr. 64 Ulf Omnell
P-kort lottnr. 260 Håkan Johansson
P-kort lottnr. 48 Malte Olsson
P-kort lottnr. 168 Ebba O Hugo Engström

EIF vill gratulera alla vinnare samt tacka årets alla lottköpare för deras stöd.

Hemmapremiär för EIF

på Pålbacka, div. 4:a södra herrar 12/5 eller 13/5.

Du besöker väl www.ersnas.se ibland?
Där finns det senaste!

ERSNÄSBLADET utges av Ersnäs byaförening och är öppet för alla (föreningar, företag och enskilda) med anknytning till byn och utkommer med fyra nummer per år. Manusstopp under 2012 är 16 jan, 14 maj, 13 aug och 5 nov och utdelning fredag 2 veckor efteråt.

I redaktionen:

Sven Persson, 311 80 med E-postadr persson.sven@telia.com

Krister Öhman, 312 59 med E-postadr krister@krivision.se

Bo Axhammar, 311 04 med E-postadr bo.axhammar@arcticview.se

Elaine Blomqvist, 310 52 med E-post smejob45@lulea.st

Karolina Svärd, 312 13, med E-post svrd.karolina@gmail.com

Våra två "sidor"

Ersnäs har en egen hemsida, www.ersnas.se men vi finns naturligtvis även med på kommunens byasidor på adressen www.byar.lulea.se och välj där Ersnäs.

Ersnäsbladet finns också att läsa/hämta från byns hemsida www.ersnas.se och där ser du bilderna i färg. Där finns även tidigare nummer.

Fulltecknat för Barbro och Janne Backlund på Klubbvägen 94

Mittemot fotbollsplanen i Klubben bor Barbro och Janne Backlund sedan den första september 2011. Från en lägenhet tre trappor upp i Luleå har de slagit sig ner här i en bekväm enplansvilla. Barbro är från Nederluleå och maken Janne från Kiruna. Tidigare arbetade de som lärare, affärsinnehavare och inom bilbranschen. Nu är de inte längre yrkesverksamma men det visar sig att paret ändå har många järn i elden.

EB: Varför har ni flyttat ut på landet?

Knut och My, våra barnbarn, svarar Barbro med eftertryck. Att bo på tredje våningen var dessutom opraktiskt och det blir inte enklare i framtiden. Vår dotter och son bor också här på Klubbvägen. Vissa vänner och bekanta höjde på ögonbrynen av vårt val men Ersnäs känns rätt eftersom vi kan behålla vårt sociala nät vi byggt upp. Huset passar oss bra!

EB: Ersnäs är en by som splittras av E4:n. Hur upplever ni det?

Korsningen är förfärlig säger både Janne och Barbro. Vissa tidpunkter på dan är den hopplös att använda, då använder vi vägen mot Alvik istället, det går på ett ut. På frågan om hur

en eventuell järnvägsdragnings genom västra delen av Ersnäs skulle påverka dem svarar de att det nog dröjer innan det skulle verkställas. Däremot hoppas de på en snabb tillkomst av en planskild korsning så det blir enklare att röra sig mellan byns halvö, skjutsa barnbarn till förskolan etc.

EB: Vad tycker ni om att göra?

Förutom barnbarnen är golf viktigt. EB:s utsända är inte insatt i golf men vet numer att under en golfgrunda förflyttar sig spelaren drygt en mil! Barbro och Janne har en husbil, vilka resmål den besökt hann dock inte beröras under intervjun. Janne sysslar med avancerad matlagning för herrar varannan måndag och är med i bla Odd Fellow. Barbro studerar kursen +55 på Sunderby folkhögskola och även hon med i Odd Fellows kvinnosektion "Rebeckorna". Hon är också med i "Älvorna" som är en litteratur- och konstförening på Björkskatans bibliotek. Med andra ord: kalendern är fulltecknad! Kanske skulle det eventuellt finnas plats för ett deltagande i byns stickkafé...

EB: Har ni några nyårslöften?

Ta det lite lugnare, säger bägge två enhälligt med glimten i ögat.

Barbro och Janne säger att de fått ett varmt mottagande av trevliga grannar runt omkring. Vill ni veta vad herr och fru Backlund har för handikapp i golf ska ni ska knacka på dörren på Klubbvägen 94!

Snö. Lyckans ostar bor i de delar av landet där snötacket ligger tjockt och vitt. En vinter utan snö är som tårta utan grädd.

Krönikör i DN

Det finns bara två oändliga företeelser, universum och mänsklig dumhet. Men vad gäller universum, är jag inte helt säker.

Albert Einstein

Skolans personal är medveten om de fördelar byns omgivning erbjuder. Den 4 april samlas barn och lärare i Gläntan. Lilla Vasaloppet går av stapeln. Ett par månader senare blir det ett nytt besök i den här trakten. Den 30 maj möter vår unga generation den kommande sommaren med en vandring längs Hembergsleden.

"Folkets kärlek - vår belöning"

Dessa kungliga ord får läsaren se som ett försök att skämta. (Karl XIV Johans valspråk). Vi lider ingalunda av storhetsvansinne, vi som i styrelser och arbetsgrupper är verksamma för att göra Ersnäs till en än trevligare plats att bebo. Läsaren anar säkerligen vad saken gäller.

Varför valde du Ralph Lundstengårdens julbord?

Roger Lundgren, Luleå: Stort traditionellt julbord, god mat, bra kvalitet och fin julstämning.

Mikael Hugosson, Alviksgården: Ett "förbaskat" gott och fint julbord och mysig miljö.

Maria Nilsson, Råneå: Fina upplevelser med Ralph Lundstengården, trevligt och mysig miljö. Jag har ätit här förut, jag har rötter i Ersnäs.

2009 etablerades det nya systemet med betalning av medlemsavgifterna till byns föreningar. Ersnäs IF, Ersnäs Byaförening och Ersnäs Hembygdsförening samordnar uppbörden. Detta innebär en förenkling både för oss ersnäsbor och för föreningarnas kassörer. För Byaföreningens del bidrar dessa intäkter bl a till att finansiera den produkt Du just nu håller i handen - Ersnäsbladet.

Då Du betalar, använder Du antingen Ersnäs IF:s plusgiro 654 72-3 eller EIF:s bankgiro 5970-5996. Längre fram delas inbetalda medlemsavgifter upp mellan de tre föreningarna i tre lika stora delar. Många väljer att betala via sin internetbank. Glöm då inte att ange avsändare! Medlemsavgiften är oförändrat 175 kronor per familj och 100 kronor för ensamstående.

Gästkrönikan

Hur hamnade jag i Ersnäs, egentligen? Hur hamnade jag många år senare i Stockholms innerstad?

Min 3-åriga dotter pratar stenhård stockholmska – finns det något man kan göra åt det?

Är det någon som använder hockeyplanen i Ersnäs längre? Varför åker jag till Ersnäs minst ett par gånger per år? Vad gör Mikael Martinsson i Ersnäs? Bara några hundra meter från där jag växte upp.

Detta Ersnäs som jag inte kan få ut ur mitt huvud. Inte för att jag vill det, men det klamrar sig fast som klistert mitt undermedvetna.

Många frågor och det enklaste svaret gäller min dotter. Nej, det finns inget man kan göra åt det. Det skulle krävas mycket tid för att ändra på det och den tiden finns inte. Men visst, när hon säger e stenhårt istället för ä (exempel: det e dom) tittar jag ibland förundrat på henne och funderar på hur det gick till. Det är inte mycket Luleåmål över hennes dialekt. Däremot har jag fått henne att säga Lule i alla fall. Inte Luleå. En seger i det lilla.

Mikael Martinsson? Honom skrev jag om flera gånger när jag var lokalredaktör på NSD i Gällivare. Duktig som bara den i backhoppning och han vann

världscupen bland annat. Dessutom en mycket trevlig pojke (lillpojke eftersom han är exakt fem dagar yngre än vad jag är). Nåja, och så visar det sig att koskullskullebon numera bor i Ersnäs. Micke, åk upp till Hemberget och snickra ihop några hopptorn. Svensk backhoppning har ju sjunkit som en grästen i Bottenviken sen du och Boklöv la era sjukt långa skidor på

Jan och Ida i ett snöigt Ersnäs

hyllan. Dessutom hade det varit rätt kul med en ny Boklöv från Ersnäs. Eller en ny Martinsson...

Sedan jag föddes har jag bott i 23 olika bostäder fördelat på Luleå/Ersnäs/Malmberget/Gällivare/Stockholm. Huset mittemot Ida och Sivs affär, Zackes väg heter väl vägen, är den bostad jag bott längst i, från det jag var sex år till jag var 18. Så det är ju inte undra på att jag vill åka hit någon gång då och då. Min morbror Hilding Lindbäck bor kvar i byn och honom och hans fru Vanja vill man ju alltid hälsa på också. Och min kusin Camilla med familj som också bor i byn numera. Så jag kan inte bli av med Ersnäs. Jag kommer aldrig att bli av med Ersnäs.

Om jag blir så gammal att jag hamnar på ålderdomshem kommer jag att sitta/ligga i Stockholm och gagga om Ersnäs. Det är något jag får acceptera och det gör jag mer än gärna.

De övriga frågorna som ännu inte är besvarade i början av texten då? Åh, den här gästkrönikan är redan så värdelös så jag ska besvara er dom svaren. Men se till att ta er till hockeyplanen nu och lek att ni är Makarov som avgör VM-finalen.

Jan "Fimpen" Johansson, 43 år, administrativ sportchef på Aftonbladet.

Bor i Vasastan i Stockholm tillsammans med fru och två döttrar (den yngsta är bara åtta månader och har inte lärt sig säga e ännu)

Fest

"Hur kom du hem efter festen igår?"

"Som en blyxt!"

"Så snabbt?"

"Nej, men liksom i sick-sack..."

Så här glada blir man då man arbetar med Ersnäsbladet. Detta är redaktionen. På den här bilden saknas Bo Axhammar.

Leif Lundström berättar om den "forna" Mårtisbäcken

Isgången i Mårtisbäcken var mer dramatisk i början av 1950-talet än vad den är idag. Den här bilden, med några stiliga herrar på isflaken, visar litet av detta. Andre man från vänster är troligen Yngve Englund, född i närheten av bäcken.

Mest berömd är nog ändå Axel Åströms (Albins-Axel) färd när bron för med strömmen. Han stod på bron när ett isflak ställde sig på kant och dämde upp vattenflödet. Men som den äventyrare han var så stod han kvar. Vattnet och isen steg och till sist trycktes bron bort från fundamenten och gled iväg. Axel stod kvar på bron och vinkade glatt åt den publik som hade samlats. Efter ca 100 m stannade bron och Axel kunde ta sig iland – ett äventyr rikare.

Huset till vänster är rivet och där står idag ett bostadshus, Klubbvägen 160. Klubbvägen korsar Mårtisbäcken 1,6 km från E 4.

En skål för vattnet

Den 20 december 1968 kan man läsa följande underrubrik i Norrbottens-Kuriren: "Envisa kvinnor segrade. 22 års kamp avblåses." Artikelns handlar om vattenförsörjningen i Ersnäs.

Förr i tiden hade varje gård sin egen brunn. Kanske en slagruta hade talat om var i mangårdsbyggnadens och ladugårdens närhet möjligheterna var som bäst för att stöta på en källåder. På det stället grävdes brunnen som kunde vara upp mot sex meter djup. Väggarna timrades för att hålla omkringliggande jordmassor på plats. Och barnen varnades för brunns-gubben. Håll er borta från brunnen! Gårdsbrunnen svarade inte bara för vattenförsörjningen. Den fungerade också som "kylskåp" för den mjölk som producerades på kvällen och skulle förvaras under natten. I brun-nens kalla vatten sänktes mjölkkrukan ned. Påföljande morgon levererades mjölken till byns mejeri. Så var det i Ersnäs.

Under torra somrar var det inte så säl-lan vattnet i brunnen sinade. Då fick gårds-folket vända sig till en säkrare försörjningskälla nämligen Aleån.

Det var heller inte alltid detta brunns-vatten höll högsta kvalitet. Många hushåll saknade vattentoalett. Det var utedass som gällde. Badrum var en lyx som bara fanns i något enstaka hushåll. Inte då underligt att byafolket ville få en förbättring till stånd.

Det framgår av den omnämnda tidningsartikeln att vattenfrågan började

drivas redan 1946. Till en början var det byns karlar som agerade. Tydligt falnade dock glöden något bland de som vanligtvis styrde och ställde på den här tiden. Vi får en för-ning om vad som komma skall. Kvinnorna tog över.

Byns kvinnor, or-ganiserade i Ersnäs Husmodersförening, fick fart på kommun-folket. Kvinnorna insåg att om inte vattenfrågan löstes, skulle byn förtvina. Statistiken illustrerar denna farhåga: Ersnäs hade 1930 860 invånare. 1968 hade siffran sjunkit till 540.

Ebba Nilsson var Husmodersföreningens ordförande, eldsjelen och drivkraften. Orädd och initiativrik. Ingen sten lämnades orörd. Inte bara kom-munens företrädare bearbetades. Landshövdingen fick en skrivelse i frågan. Tidningarna engagerades. Husmodersföreningen var tidigt ute med det som på nutida svenska kallas lobbying.

En kraftig källåder lokaliserades till en plats i närheten av Fällträsk. Ledning drogs och ett pumphus byggdes på en plats längs Klubbvägen. Så försörjdes byn med vatten åren 1968 till 1978. Avloppsvattnet leddes till slamdam-

Från vänster Byåldermannen Bernhard Olsson, Rune och Elsa Lundström

mar, belägna i närheten av ån.

Den kommunala infrastrukturen för-bättrades undan för undan. 1978 var det dags att knyta också Ersnäs till kommunens gemensamma VA-sys-tem. Avsaknaden av dusch och WC tillhör historien. Men inte den avlägs-na historien. De första badrummen i Ersnäs byggdes så sent som i slutet av 1960-talet. Att konstatera att tiderna snabbt förändras är ingen överdrift.

Det ska tilläggas att inte alla ersnäs-hushåll är inkopplade på kommunens VA-system. På flera håll i byns ut-kanter har de boende fått lov att lösa VA-frågan på annat sätt. Exempelvis finns i Svedjan en vattenförening med sex medlemmar.

Hösten 2011 vid Aleån i Ersnäs

"Sov du lilla videung, än så är det vinter..." Så lyder sången. Men läget förändras. Nederbörden, som lagrats under fyra månader, blir vatten. Att det kan bli mängder av vatten hör nu inte bara våren till. Vi kommer ihåg 2011 års våta höst. Aleån svämmade över. Så här såg det ut då. Den, som till äventyrs önskade göra en sen höst-vandring längs Aleåleden, klarade sig inte med enbart stövlar. Här gällde det att ta sig fram med båt.

Vår framstående estradör Lasse Lindvall (omnämnd också på annan plats i detta nummer av EB) medverkade i en av den gångna höstens filmsuccéer "En enkel till Antibes".

En annan framstående person i samma bransch, som också fanns med på skådespelarlistan, var Sven-Bertil Taube. Han belönades nyligen med en Guldbagge för sin roll. Filmen är inspelad i Luleå och Älvsbyn. Missade Du filmen då den gick på Filmstaden? Det är inte kört. Säkert går det att hyra den på videobutiken eller kanske t o m på biblioteket.

Slakteriet i Ersnäs

Denna berättelse om ett företag i Ersnäs är författad av Sven Erik Lindvall (82 år), bosatt i Ale, vars farfar, Johannes Lindvall, grundade detta företag.

Efter många påstötningar och förfrågningar från Leif Lundström i Ersnäs tänker jag försöka berätta om Lindvalls slakteri i Ersnäs. Några säkra årtal kommer jag inte att kunna ange. Men det var under de första åren av 1900-talet som Johannes, min farfar, drog igång verksamheten. Han gjorde detta till att börja med tillsammans med en kompanjon som hade smeknamnet "Jåken". Men kompanjonen lämnade företaget efter några år.

Vid det laget hade emellertid mina farbröder Bror, Nils, Sivert och minstingen Hugo vuxit upp så de kunde hjälpa sin far. Bror flyttade sen till Karlsvik. Min pappa, Axel, var inte alls intresserad av slakt.

Nils var den första av bröderna att börja åka med "köttkärran". Men han slutade på grund av sjukdom och annat.

För att få tag i gummihjul till "köttkärran" köpte farfar Johannes en utrangrad buss som det stod "Skellefteå Boviken Kåge" på. Utav dessa hjul och underredet tillverkades köttkärran. Jag tror mig minnas att det var min farbror Nils som var "byggmästare". Vagnen hade två dörrar bak och en dörr på sidan längst fram. Det fanns också en liten infälld vattentank med lucka för att kunna tvätta händerna vid uppehåll för försäljning under resorna.

Den, som fortsatte efter Nils, var Sivert. (Sivert är far till vår nutida reyvstjärna Lasse Lindvall som bor på fädernegården där slakteriet var beläget.) Han, Sivert, höll igång slakteriet några år in på 1950-talet.

Jag minns att vi hämtade slaktdjur i alla byar kring Ersnäs, en gång ända borta i Alhamn. Det var alltid stor omsättning på djur i Lindvalls ladugård. En historia, som jag inte glömmer, det var när Sivert och jag hämtade en ox

hos Georg Englund, kallad Mårtis-Georg. Tjuren var elak men Sivert fick på honom en förstärkt grimma och knöt ett rep om ena frambenet på oxen, som stod längst in i ladugården. Oxen tog fart efter Sivert. Då drog jag i repet så oxen stöp. Sivert hoppade

tillnamn fick den mannen för att han var ytterst ordningssam och tog bl.a. vara på all kvist i samband med avverkningar.) Självt kinesade Sivert av sin syster Ida. Dagen efter såldes kött i Norra Gäddvik och Karlsvik och sedan var det hemresa. Man måste säga att lindvallshästarna var tränade.

Bakre raden, från vänster:
Agda, Hugo, Nils, Axel, Sivert, Alice.
Främre raden, fr. v: Bror Augusta, Johan, Ida.

upp på lastvagnen som var inbackad i lidret och satte fast grimskafket i en ögla. Sedan bar det av hem till slakteriet för omedelbar slakt. Då vet jag att Sivert sa åt Mårtis-Georg: "Nu hämtar vi inte någon mer ox som du har låtit bli så gammal!"

Det var alltid onsdagar som slaktningen skedde. Sen skulle slaktet skickas in med sjulsmarkbussen för besiktning på torsdagar. Styckningen skedde på eftermiddan, torsdag. Fredag morgon var det avfärd till Bergnäset där försäljningen började. Sen över med färjan "Trafik" till Luleå och sedan ut till Mjölkudden och Notviken. Sista anhalt var Norra Gäddvik hos min faster Ida. Köttet, som var kvar, förvarades över natten i en isboda hos "kvistbonden" John Åström. (Detta

Ibland, när jag var ledig från skolan, fick jag köra iväg från köttkärran på fredag morgon. Sivert kunde starta senare med cykel och kom i kapp mig i Bergnäset då försäljningen började.

Min farmor, Augusta, brukade göra olika syltor till försäljning. Jag har också minnen av de bentunnor som fanns. Var benen levererades vet jag inte. Hudarna, vet jag, lämnades hos garvaren i Gäddvik. Lindgren hette han. Det var mycket noga med saltningen så att hudarna inte surnade. Om det var håll på skinnet, blev det avdrag med

en krona. Hudarna såldes kilovis. Isboda som fanns var alldeles i anslutning till slakteriet.

Den ovan nämnda "Jåken" hade en dotter Brita-Kerstin. Hon är legendarisk i Ersnäs. Hon bar ut tidningen i ur och skur i hur många år som helst. Hon bodde i den lilla stugan där Gammelvägen som går ner mellan Ersnäs-holmen 12 och 14.

Isboda brukades för kylning av bl. a. mjölk och kött. I Ersnäs körde bönderna upp is från Aleån. Man sågade stycken av isen, släpade upp dem på en särskild isupptagningsstege med två järn längst bak och körde upp dem till isboda. Isolerad med spån höll sig isen frusen till nästa säsong.

När vinterföret blev tillräckligt bra, lyfte man över köttfinkan till kälkar. Här ser vi ekipaget utanför Lindvalls-Idas hus i Gäddvik. Hästen hette Dorm och pojkar är Bernt och Allan, kusiner till artikelförfattaren.

Vara pensionär

- Hur är det att vara pensionär, Hugo?
- Tja det går väl an. Men det är klart att man saknar semestern.

Ersnäs befinner sig i centrum av Europa. Bilden till vänster: Borgmästaren i vår franska vänort Novéant-sur-Moselle inviger en skylt som berättar om samarbetet med tre svenska byar långt uppe i norr. Skylten är placerad vid genomfartsvägen i Novéant. Bilden till höger: De 40 no-

véantbor, som besökte oss i augusti, återsamlades en tid efter återkomsten för att minnas de härliga dagarna i Ersnäs, Antnäs och Alvik. På bordet tronar bl a en stor västerebottensost på 17 kilo som inköptes i samband med besöket.

I september bildades "Vänortsföreningen ANEA". Torsdagen den 16 februari kl 19 äger årsmötet rum i Ankaret i Ersnäs. Vi vill väldigt gärna att fler ersnäsbor är med i den här intressanta och trevliga verksamheten. Därför, kom!

Tranmyrvägens doktor

Platsen var en föreläsningssal i Uleåborgs Universitet på andra sidan Bottenviken. Trots att det handlade om en ort i främmande land var majoriteten av åhörarna svenskar. Förklaringen till detta var att allt som skedde i denna sal denna dag kretsade kring en av de personer som intagit scenen nämligen Ingegerd Skoglund-Öhman, boende på Tranmyrvägen 14. Där framme fanns dessutom tre professorer – en svensk och två finska.

Efter sju år av förberedelser kunde nu Ingegerd framträda för att i denna doktorsdisputation försvara sin avhandling. Rubriken lyder: "Participatory Methods and Empowerment for Health and Safety Work". Med en synnerligen kort sammanfattning handlar den 170-sidiga avhandlingen om hur man som anställd ska kunna påverka sin arbetsmiljö.

Två av de närvarande på scenen var opponenter. Deras uppgift var att granska detta arbete, att ställa kritiska frågor, att fastställa om avhandlingen kunde godkännas. Diskussionen fördes på engelska. Ingegerd uppträdde med stor säkerhet. Elegant försvarade hon sina formuleringar, sina forskningsmetoder och sina resultat. Slutordet lämnas till den svenske professorn. Efter att grundligt ha granskat avhandlingen kan han avge sitt omdöme: Avhandlingen godkänns.

När de fyra aktörerna marscherade ut ur salen reste sig de närvarande i vördnad för Kunskapen. I maj 2013 återvänder Ingegerd till Uleåborg för att vid universitetets doktorspromotion ta emot beviset för sitt kunnande: doktorshatten.

Från vänster de två opponenterna bitr. prof. Paula Naumanen, Kuopio, Finland och bitr. prof. Mikael Forsman, Karolinska institutet, därefter Ingegerd Skoglund och professor Seppo Väyrynen, Uleåborg, Finland

Lyx

Vad börjar vid Häärs-kurvan? Jo, ett perfekt spår, 1,5 km långt, upp till Gläntan. Där väntar eljusspårets 2.8 km som också har utrymme för skejtare. Njut av denna tillgång, känn hur kroppen mår fint av rörelsen. Gläds åt vår omgivning och åt vår härliga vinter.

Underhåll

Under sommaren har stjärnågan vid Västerbybodarna rustats upp under två dagar. De som gjort det är Leif Lundström, Tore Dahlberg, K-G Pettersson, Stig Blomqvist, Johan Dahlberg och Sven Persson. Tore D och Helena Strandberg ordnade fiket. Alla hör till Samfällighetsföreningen eller Hembygdsföreningen. Fortsättning följer nästa sommar.

